

Z kroniky obce Ratenice:

Reformační hnutí v kraji našlo připravenou půdu. V našem kraji se odehrávaly boje mezi husitskými vojsky, církevní reakcí a panskou katolickou šlechtou a Zikmundem.

Po porážce, kterou r. 1420 utrpěla jím vedená křižácká vojska před Prahou, ustupoval Zikmund se svými vojsky přes Poděbradsko, kde způsobil na statcích Viktorina a Bočka z Kunštátu velké škody.

Avšak poděbradští se dovedli obhájit, jak to dokazují zápisy Starých letopisů českých:

"Léta téhož dne sv. Kateřiny /25. listopadu/ pan Hynek z Poděbrad porazil Němce pod SASKŮ u LHOT "..." a pak ihned po vánocích na den sv. Štěpána /26. prosince/ vytáhli Němci z Nymburka, a tu se tepú u ZBOŽIE a tu zabijí panu HYNKOVI na 70 lidí a jiní utekú, a archu boží ztratili v tom pobití."

Z jara 1421 vytáhlo vojsko Pražanů a Orebitů pod knězem JANEM ŽELIVSKÝM, HYNKEM KRUSINOU z LICHTENBURKA a oběma poděbradskými pány do východních Čech. Ve středu 16. dubna obklíčili město Český Brod a následujícího dne 17. dubna 1421 město dobyli. Tato rozhodná akce byla počátkem zvrátu mocenských sil ve prospěch husitského hnutí. Vavřinec z BŘEZOVÉ o tom píše ve své kronice:

"Potom v též čase Kouřimští, uslyševše o tak náhlém dobytí města Brodu a pobití mnohých tanních měšťanů a panošů, náramně přestrašeni poslali své poselstvo do Brodu s plnou mocí obyvatelů a poddali se bohu a Pražanům s prosbou, aby jim neškodili, že zaryšlejší s nimi a se zákonem božím statky a životy státi až do smrti. A když byla ujednána uvedená dohoda Kouřimských s Pražany, přišli Pražané v neděli /20. dubna/ do Kouřimě a převzali ji v držení. A odtud pospíšili ke Kolíně, měšťané nemajíce naděje na královskou pomoc, přijali Pražany do města a poddali se jim"

"..... A tak Čáslavští a Nymburští, uslyševše o uvedených událostech, jak Pražané obsadili Kolín, poslali tam své spoluměšťany a spojili se s Prahou, slibivše, že budou ze srdce vyznávatí zákon boží, za který se vede válka, a chovatí a brániti kněze, kteří ho kážou"

V následujících dnech se poddala i Kutná Hora, vojsko Pražanů se zmocnilo hradu ŽLEBŮ a LICHNICE a dalo se na pochod do východních Čech.

Dne 7. června se sešel v ČÁSLAVI zemský sněm, kterého se spolu s Janem Žižkou zúčastnil Viktorin z Kunštátu, JAN OHNÍŠTKO ze SMIDAR a další..., který se usnesl, "aby slovo boží po království českém bylo svobodně kázáno, aby svátost těla a krve pod obojím způsobem chleba a vína byla všem křesťanům i mladým volně rozdávána." Dále bylo usneseno ... "mnozí kněží a mniši světským zbožím panují na škodu svému úřadu. To neřádné panování kněžím odejmuto..."

Sněm nepřijal Zikmunda za českého krále a zvolil ze svého středu 20 lidí do správy země.

- - - - -

Příslušníky ratenského vladyckého rodu spatřujeme na husitské straně. JANU OHNÍŠTKOVI ze SMIDAR svědčí v úterý 13. května 1427 PERTOLD z RATĚNIC spolu s MIKŠEM z LABŮNĚ, purknistrem na VELÍŠI, VÁCLAVEM PŠENÍČKOU ze SLOUPNA, JANEM ze SLOUPNA, Václavem z KNĚŽÍČEK a MACHKEM z JANOVIČ, že jest dlužen 1500 kop gr. č. KUNSOVI z KREČOVA a BOHARYNKOVI z CHOTĚLIC, kterým na tento dluh zapisuje své dědiny ve SMIDARÍCH, ve LHOTĚ SMIDARSKÉ a MSTITNĚVI.

XX

Z kroniky obce Raténice:

Syner Pertolda z Raténic byl snad i JIŘÍ z RATĚNIC, který byl účastníkem sjezdu čtyř spojených východočeských krajů v ČASLAVI 17. března 1440 / byly to kraje Kouřimský, Čáslavský, Chrudimský a Hradecký /.

Z okolní šlechty byli na sjezdu JINDŘICH a PAVEL z Cerhenic, MIKEŠ z LIPAN, JINDŘICH z CHVALOVIC, HYNEK z HRYZEL, MILEK ze SOLOPYSK, ZIKMUND PÍSEK z RADENÍNA, MIKULÁŠ z BEČVÁR z MALÝCH, TOMÁŠ ADLAR z LOŠAN, JAN z PŘEBOZ, PROKOP a BERNARD ze ZÁSMUK.

Na sněmu bylo přijato 29 bodů usnesení, ve kterém se účastníci zavázali vzájemně si pomáhat, zachovávat klid a pořádek a finálně přispět na obecné výdaje pro potřeby krajů.

Sněm zvolil "nad sebou" hejtmany HYNKA z PIRKENŠTEJNA a na RATAJÍCH, JANA HERTVÍKA z RUŠINOVA, DĚTRICHA z MILETÍNKA seděním na KUNĚTICKÉ HOŘE, BOHUŠE z POSTUPIC, seděním na LITOMYŠLI. V kraji Kouřimském HYNKA z PIRKENŠTEJNA, jeho zástupce JANA ČÁBELICKÉHO ze SOUTIC. Přidali mu k radě JANA ZAJÍMAČE z KUNŠTÁTU, kněze BEDŘICHA ze STRÁŽNICE, JANA SÁDLO z KOSTELCE, OLDŘICHA MOČIHUBA z KRALOVIC, RYNARTA z RADENÍNA a dva měšťany z Brodu a Kouřimě.

V té době bylo Jiřímu z Poděbrad 20 let. Vyrůstal v rodové tradici husitské šlechty, ve které byl položen základ obdivuhodné stálosti a věrnosti Jiříkovy k myšlenkám společenské a církevní reformy.

Přímo u nejbližších příbuzných Jiříkových můžeme stopovat cestu české šlechty, zapálené Husovým výzvami, zároveň však šlechty, bojující se skutečných revolučních důsledků a nakonec se spokojující mírnými společenskými reformami.

Dne 24. června 1448 se konal v KUTNÉ HOŘE sjezd, na kterém se formálně ustavila JEDNOTA PODEBRADSKÁ. /která prakticky existovala již předtím/. Za svůj program vyhlásila dodržování kompaktát a zvolila JIŘÍKA z PODEBRAD správcem země.

Jména účastníků sjezdu se nezachovala, ale zachoval se soupis účastníků dobytí Prahy, mezi kterými je jmenován z Kouřimského kraje JIŘÍK z RATĚNIC.

Již příští události nenechaly nikoho na pochybách, o čem se na sjezdu v Hoře jednalo.

Útok na hlavní město Prahu a její dobytí je svědectvím politického a organizačního talentu Jiříka z Poděbrad, kterým dovršil své mnohaleté úsilí.

Praha od doby Zikmundovy byla ovládána panstvem a katolíky. V čele duchovní správy byl bohatý patriciát, který se hlásil ke straně rožmberské. v čele tohoto pražského seskupení byl MENHART z HRADCE.

V měsíci srpnu 1448 se sešlo u KUTNÉ HORY na KAČINĚ a u KOLMARKU na devět tisíc vojenského lidu čtyř východních krajů, mnozí z BOLESLAVSKA a LITOMĚŘICKA. Na konci srpna vytáhl Jiřík z Poděbrad od Hory a položil se na dva dny u PLANAN, které patřily příslušníku katolické strany PROKOPOVI z RABŠTEJNA. Jeho statky byly popleněny jako odvěta za jeho služby KARVAJALOVI.

Vojenské přípravy Jiříkovy byly před katolickou stranou předstírány jako tažení proti MÍSNI. Od Planan poslal Jiřík do Prahy JANA MALOVCE, ZDENKA KOSTKU a dva měšťany z Českého Brodu a Čáslavě, ANDELA a DURŠMIDA se žádostí o volný průchod městem. Pražané s odpovědí váhali. Chtěli, aby jim Jiřík poslal žádost písemně, pak že odpoví. Dále žádali, aby jim Jiřík vydal glejt, pak že vyšlou některé konšele k Jiříkovi. K vyslání konšelů k Jiříkovi však již nedošlo.

Mezitím se dalo vojsko Jiříka z Poděbrad na pochod k BĚCHOVICŮM a POČERNICÍM. Po krátké zastávce a jednání s Pražany, které bylo bezvýsledné, postoupilo Jiříkovo vojsko a položilo se u VRŠOVIC a proti VYŠEHRADU.

V noci z pondělí na úterý - z 2. na 3. září - mezi 3. - 5. hodinou ranní pokusilo se vojsko o slezání hradeb na dvou místech: U KARLOVA - zde asi k odvrácení pozornosti a dále u VYŠEHRADU.

Na Vyšehradě velel JAN z RABŠTEJNA, jehož vojenské strážě v místech útoku byly nedostatečné. Za tmy a nočního ticha přiblížili se Jiříkovi vojáci, z HRADECŮ, k fortně u královského dvora.

Z kroniky obce Ratenice:

Před panským soudem v Praze byl 3. června 1493 projednáván spor mezi ALEXANDREM z RATĚNIC a mezi MARKETOU PLZÁKOVOU. Jednalo se patrně o 18 kop gr. ročního platu holého na dědictví v PŘEBOZÍCH.

Smlouva o tom byla uzavřena mezi JANEM z PŘEBOZ, náměstkem JANA PŘEBOZSKÉHO ze ZÁSMUK a mezi MARKETOU NÁZOVOU, matkou MARKÉTY PLZÁKOVÉ.

Soud vycházel z omylu, že JAN PŘEBOZSKÝ ze ZÁSMUK je synem JANA z PŘEBOZ a na základě toho vynesl chybný rozsudek.

Před soud proto předstoupil JAN ze ZÁSMUK a oznámil, že Jan z Přeboz jeho otcem nebyl, ale že jím byl MIKULÁŠ ze ZÁSMUK. Proto páni na soudu svůj původní nálezní zrušili a rozhodli, že smlouva, o které je v nálezu zmínka, nemá být Janovi ze Zásruk, ani jeho dědicům ke škodě. Týká se to rovněž ELIŠKY ze STRÍŽKOVA, která Jana ze Zásruk nemá ze škod pohánět.

Tento nálezní bývá často citován v literatuře pojednávající o staročeském soudnictví. Býval dáván jako příklad spravedlivého rozhodování soudu, který neváhal napravit svůj omyl.

V Ratenicích je často připomínán rod VRBÍKU z TISMIC. Poprvé je to MIKULÁŠ /MIKEŠ/ VRBÍK z TISMIC r. 1386 ve sporu o podací kostelní v Ratenicích, kdy své spolupatrovnictví obhájil. Byl patrně v příbuzenských vztazích s ratenskými vladyky. Je uveden na listu z r. 1399 /15.6./ spolu s VANĚM z DUBÉ, OLDŘICHEM ZAJÍCEM z HAZMBURKA a JÍROU z ROZTOK za stranu královskou.

Jeho dědic MIKEŠ z PŘEBOZ a na LIPANECH odprodal r. 1472 dvě louky u VITIC a RATENIC.

JAN VRBÍK z TISMIC, snad vnuk MIKEŠE VRBÍKA z TISMIC prodal MIKULÁŠI mladšímu TRČKOVI z LÍPY a LICHTENBURKU 9. října 1499 za 20 kop gr. č. své dědictví ve STĚNKOVĚ a to rustikální dvůr, na kterém sedí ŠIMON, platící 80 gr. platu ročního, s dědinou, lukami, řekami a vši zvolí a oanstvím.

TRČKA mu zaplatil dědinami svými v Ratenicích, t. j. dvory kmetskými/selskými, rustikálními/ s platy, což tu má, k tomu ještě jinými svými dědinami.

Do roku 1479 držel v Ratenicích PETR, řečený LIŠKA z CHOTĚTIC, polovinu dvora a polí, loukami, pastvinami, lesy a se vším příslušenstvím. Ve vsi PEČKÁCH měl polovinu osmi kop grošů s dvěma groši ročního poplatku.

V pátek 5. listopadu 1479 byla v NYMBURCE vyhlášena provolací listina o jeho úmrtí. Před soudem hájil právo na pozůstalost JINDŘICH z LEDEC na CHVALOVICÍCH jménem své manželky a dceru PETRA z CHOTĚTIC a neprovdané MARTY, Petrovy sestry.

Král VLADISLAV však darovacím listem z 3. listopadu 1479 připsal celou odúmrť v Pečkách a Ratenicích JANOVÍ, řečenému SMATLÁN z MAČOVIC, tedy o dva dny dříve, nežli byla vyhlášena provolací listina o úmrtí Petra Lišky.

Druhá část vsi patřila RADIMÍ a to rodu RADIMSKÝCH ze SLAVKOVA /u Českého Krunlova/. V Radimí je r. 1505-1519 připomínán VÁCLAV RADIMSKÝ ze SLAVKOVA. V r. 1519 VÁCLAV patrně zemřel, neboť příští rok se podělil jeho syn JAN starší se svým bratrancem JANEM starším /synem KUNEŠE, který vládl v NEUSTUPOVĚ/ o dědictví.

Jan starší si vzal tvrz v NEUSTUPOVĚ s poplužním dvorem, několik poddanských vesnic a z radimského panství louky u Radimí se selskými dvory a v Ratenicích selské dvory s platem.

Jan starší zemřel v r. 1545 a pohřben byl v neustupovském kostele. Vdova KATEŘINA z KRAVSKA vložila sirotčí zboží do obnovených desek zemských.

Ratenice zde již jako díl patřící k Neustupovu uvedeny nejsou.

Janu mladšímu připadla při dělení r. 1520 tvrz RADIM s dvorem poplužním, ves celá a dvory selské s platem, v CHOTĚTICÍCH ves celá s dvory selskými, mlýnem a platy, v KOTKOVĚ dvůr poplužní s platy, s dědinami, lukami, háji, porostlinami, potoky, rybníky, kurci, vejci, robotami, štěpnicemi, šafrancí,

V Ratenicích podací kostelní, s lidmi, sirotky, kmetičnami sběhlými i se všemi důchody a požitky z těchto gruntů.

Jan mladší ze Slavkova nebyl dobrým hospodářem, narostly mu dluhy, takže statek nemohl udržet. Učinil tedy s JANEM DOUBRAVCEM z DOUBRAVAN úmluvu, kterou mu postoupil svůj statek v Radimě s tím, že uhradí jeho dluhy až do výše 3000 kop gr.

Brzy potom Jan mladší ze Slavkova zemřel, ale novému držiteli Doubravcovi vznikly z převzatých závazků soudy. Roku 1527 jej žalovali současně ONDŘEJ z KONIC na CERHYNKÁCH pro dluh 100 kop gr.č., který zapůjčil jeho otci Václavu ze Slavkova a ANNA LOUČENSKÁ z KOPIDLNA, vdova po Václavu ze Slavkova pro 25 kop gr.č., které prý půjčila svému zemřelému choti Václavu, ač s ním po léta nežila.

Ale DOUBRAVEC dokázal kvitancemi, které byly zaneseny v deskách zenských, že již více jak 3000 kop gr.č. dluhů zaplatil a tímto uvedl, že současně je ve sporu o radimský statek s ESTEROU ze SLAVKOVA.

Jan Doubravec z Doubravan v letech 1532-1536 zemřel. Jeho dcery VORŠILA, ESTERA a MARKÉTA prodaly Radimě PETROVI ZÁRUBOVI z HUSTÍŘAN /asi v letech 1536-1541/.

ANNA z KOPIDLNA, asi vdova po Václavu Radimském, se připomíná 28. února 1542, kdy potvrzuje, že své dědictví v Ratenicích, t. j. tři selské dvory, již před shořením desek zenských prodala ONDŘEJI MOČÍKOVI z KONIC a do desek zenských zapsala a potom zase do desek zenských vložila a prodala jeho synům a dědicům MATOUŠOVI, JAKUBOVI a JIRÍMU z KONIC za půldruhého sta pět kop gr.č.

Ve stejných letech panování krále VLADISLAVA patřila část vsi k CERHENICÍM. V Cerhenicích je r. 1474 připomínán JAN řečený HURKA, který zemřel a zdejší tvrz jako odúmrť spadla na krále. Od krále si odúmrť vyžádal BERNART BÍRKA pro sebe a svého syna HYNČÍKA. Ovšem vdova po HURKOVI ELIŠKA ze STRÍŽKOVA se tomu postavila na odpor a dosáhla, že Cerhenice jí byly postoupeny.

ELIŠKA se podruhé provdala za KRYŠTOFA KOŠÍNA z KOŠÍNĚ, který se uvádí jako pán na Cerhenicích. Potřetí se Eliška provdala za MIKULÁŠE CERHENSKEHO z DRAŽOVIC, se kterým měla syna stejného jména. MIKULÁŠ držel kolem roku 1499 v KOLÍNĚ dům /nynější dům č. 76, část staré radnice/.

V roce 1514 zde kupuje za 100 kop gr.č. od rytíře HÁŠI jeho otcovský dvůr. V roce 1517 od něho přechází v držení BOHUSLAVA ZLEBA ze STRÍŽKOVA.

MIKULÁŠ CERHENSÝ vlastnil ves DOBŘICHOV, LIPEC, RADOVESNICE, DOMÁNOVICE, dvůr v PEČKÁCH POBLATNÍCH, dvory selské v RATENICÍCH a krčmu v BLYNI.

Roku 1513 koupil MIKULÁŠ CERHENSÝ manský hrad HRADIŠTĚ /HEŘMANOV CHOUSTNÍK/ a pro převzaté závazky byl nucen uzavírat půjčky, které zapisoval jak na HRADIŠTĚ, tak na svůj dům na NOVÉM MĚSTĚ pražském POD SLOVANY a značně se zadlužil.

Roku 1512 založil MIKULÁŠ CERHENSÝ z DRAŽOVIC mezi DOBŘICHOVEM a CERHENICEMI velký rybník KLENOT na pozemcích, které patřily převážně jeho matce ELIŠCE ze STRÍŽKOVA a které dal /jakož i jiným lidem/ obrěnou selské dvory a pozemky. Eliška ze Strážkova pojišťuje svůj majetek tím, že jej postupuje vnukům, aby se vyhnula případným soudním sporům a uplatnění nároků věřitelů Mikuláše z Dražovic.

Mocí listu nejestátního, daného jí králem LUDVÍKEM, odkázala závětí z 19. září 1524 svým vnukům JANOVI a BURJANOVI /vlastním bratrům/ a také jejich případným dědicům.

"Tvrz Cerhenice s poplužním dvorem, dědinami, lukami a štěpnicemi, s vinicemi a rybníky, s lesy, s vrbinami a se vším co k tomu přísluší a se všemi svršky a nábytky, s platen a hájken v BORU, v CERHENKÁCH MALÝCH dva selské dvory s platen, v RATENICÍCH dvory s platen, s chalupami a s poustkami a podlébní kostelní.

XX

Z kroniky obce Ratenice:

Též v DOBŘICHOVĚ krčmu, s podacím kostelním, v BLYNI krčmu s rolemi a platy, v PEČKÁCH selský dvůr s platem, opět v RATENICÍCH dva dvory selské, jeden pustý a jeden osedlý i s lukami tu v RATENICÍCH. "

Za poručníky svých vnuků ustanovila syna svého MIKULÁŠE z DRAŽOVIC a jeho manželku MANDALENU z ELSTIBOŘE. Kdyby měli tito poručníci předčasně zemřít, ustanovuje za poručníky rytíře HENRYCHA GUTMANA z GUTNOVA a za rádce vládky JINDŘICHA KOŠÍNA z KOŠÍNĚ, svého syna a LADISLAVA OSTROVCE z KRALOVIC a na CHOTUSICÍCH. Kdyby dědicové předčasně zemřeli, měli Cerhenice připadnout na JINDŘICHA z KOŠÍNA, jejího syna z druhého manželství.

Mikuláš Cerhenský z Dražovic však měl statkem do své smrti vládnout. Kdyby jím vládnout nemohl pro jiné práce nebo zaneprázdnění, má statek spravovat jeho manželka MANDALENA. Kdyby ale předčasně zemřel, potom poručníci nemá být Mandalena, ale ti v závěti uvedení.

Dále ELIŠKA ustanovila, aby z cerhenského statku se vyplácelo její dceři JOHANCE z HOREK každoročně pětřinácti kop gr.č. Dále ALŽBĚTĚ, dceři jejího syna JINDŘICHA z KOŠÍNA a to v prvním roce po jejím provdání.

K závěti předložili jako svědkové své pečeti JAN BEDŘÍSEK z ÚJEZDA a HABART ANĐEL z RONOVICE.

+ + +

Dne 14. listopadu 1524 projednával konorní soud za předsednictví knížete KARLA MINSTRBERSKÉHO žalobu MARKÉTY ze STĚŽOVA na MIKULÁŠE CERHENSKÉHO z DRAŽOVIC a na CERHENICÍCH o rukojenství za věno.

Markéta u soudu tvrdila, že MIKULÁŠ spolu s MATEJEM RATENSKÝM ze ŽLUNIC spoluzodpovídá spolu s OLDŘICHEM POPELEM z VESCE a Václavem BRADÁČEM z TOUŠENĚ za věno, které jí ve výši pět třetím sta kop gr. míšenských slíbil její otec JINDŘICH ze STĚŽOVA, když se provdávala za ZDISLAVA ze ŽLUNIC. Protože Markéta rukojenství Mikuláše neprokázala, soud žalobu odmítl.

S MARKÉTOU ze STĚŽOVA se setkáváme již 8. dubna 1511, když se soudila s JANEM ŽLEBEM ze STŘÍŽKOVA, ZDISLAVEM ze ŽLUNIC a VÁCLAVEM z VRABIC. Před soudem svědčila KÁČA z TŘEBENIC, služebnice paní ALENY RATENSKÉ, že byla při tom, když otec MARKÉTY, který ležel nemocen na HOSTENI, dával Markétě 25 krav a 13 svíní. Ovšem další svědek JÍRA NĚMEC z OUVAL vypovídal u dalšího soudu 3. května 1511 rozdílně. Slyšel, jak nebožtík pan JINDŘICH, který tehdy ležel v nemoci, dal jí 20 krav, které má tři roky užívat a pak je vrátit svým bratrům.

Spatřujeme zde zpravidla spřízněnou šlechtu, které se spolu soudí o majetek.

Ve stejnou dobu se soudí manžel Markéty, ZDISLAV ze ŽLUNIC, s BENEŠEM MÍRKEM ze SOLOPISK, který on jako rukojmí za BOHUSLAVA VLKA z KVÍTKOVA k zemřelému MATEJI ze ŽLUNIC a k JANOVI z RUTENBERKA - ZDISLAVOVI nedodal / a to z dílu svého 3 kop gr. českých, který Zdislav nedostal.

Od roku 1472 vládal na Poděbradech a Kostomlatech syn krále Jiřího z jeho druhého manželství s Johankou z Rožmitálu, HYNEK z PODEBRAD /JINDŘICH mladší/.

Současníci o něm uvádějí, že byl "kníže učený, nadaný, zkušený, proslulý noudrostí a štědrostí." /

Z jeho doby se zachoval popis dvora v Pečkách, který koupil purkrabí na Poděbradech ZIKMUND z BÍTOVA a kterému dává r. 1472 HYNEK souhlas, aby s tímto dvorem mohl nakládati zcela svobodně:

Statek je popisován takto:

Z kroniky obce Ratenice:

Proto když roku 1586 TOMÁŠ, jinak TOMEK rychtář, VIKTORIN, jinak VIŠEK MATOUŠ kulhavý, VÁCLAV, jinak VANĚK nádvorník, lidé ze vsi Dobřichova pana ADAMA SLAVATY z CHLUMU a na ČESTÍNĚ-KOSTELE - zajali a do Dobřichova zahnali 30 ovec na obci DOBŘICHOVSKÉ mezi mostem RATĚNICKÝM a struhou, kterou tekla voda na mlýn KARLA ZÁRUBY z HUSTIŘAN a od tohoto mlýna dolů blíže PEČEK - pokládáno to bylo roku 1589 na komorním soudu za pých a panu SLAVATOVÍ byla uložena pokuta 10 kop gr.č.

Mikuláš Cerhenský z Dražovic se značně zadlužil a právo hlavních věřitelů koupil v letech 1527 - 1531 MICHAL SLAVATA z CHLUMU a na ČERNÉM KOSTELCI, jemuž tak připadl i Dobřichov a rybník KLENOT.

Michal Slavata odkázal závětí r.1533 ves Dobřichov s rybníkem Klenot paním ZDENKOVI a LVOVI z ROŽMITÁLU a na BLATNÉ a ADAMU, svnu jeho. Po něm nabyl Dobřichov JAN z VALDŠTEJNA /nejvyšší komorník/. Po něm opět DIVIŠ SLAVATA /+ 1575/ a syn jeho ADAM SLAVATA, který r.1597 ves Dobřichov a dvorem a rybníkem Klenot prodal za 30480 kop gr.m. JAROSLAVU SMIRICKÉMU ze SMIRIC a na ČERNÉM KOSTELCI. Od té doby náležel díl Dobřichova nepřetržitě ke KOSTELCI nad ČERNÝMI LESY.

Na složité majetkové vztahy ukazuje zápis v deskách zemských z 26.2. - 1. března 1539.

Jan z PERŠTEJNA na HELFENŠTEJNĚ pohání ADAMA LVA z ROŽMITÁLU a BLATNÉ z toho, že "drží někdy dědiny a lidí Mikuláše Cerhenského z Dražovic, zejména tyto: ves Dobřichov, rybník Klenot s haltěří, s dědinami, lukami, lesy, potoky." Jan z Perštejna chce Adama Lva vyplatit podle znění desek a zápisů a peníze za tím účelem již u desek složil.

Avšak Adam Lev si pro peníze přijít nechtěl. Jakým právem žádal Jan z Perštejna statky pro sebe a jaký byl výsledek sporu, nám zápisy neprozrazují.

O jakémsi sporu Mikuláše Cerhenského nás informuje list VILÉMA z PERŠTEJNA z 5.2.1552 biskupu RABSKÉMU a knížeti KARLU MINSTRBERSKÉMU, královským poslům v Čechách. Vilém je zve k sobě do Pardubic a odpírá se zúčastnit jednání se stavy Hradeckého kraje, týkající se Mikuláše z Cerhenic. V dopise uvádí... "ale pro pana Mikuláše a pro žádného jiného v světě vrtákem nebudu." O kterého Mikuláše Cerhenského se jedná, přesně nevíme.

Roku 1550 převzal Cerhenice od bratří z Dražovic JANA a BURJANA - DAVID STŘELA z ~~ROKÝC~~ ROKYC, který se oženil s ALENOU, dcerou Mikuláše Cerhenského z Dražovic. David držel potom ještě KRUCEMBURK a jiné statky. Aleně věnoval r.1545 na svých vsích ŠTĚPÁNOVĚ a JEDOUSOVĚ /u Přelouče/ 625 kop gr.č.

Roku 1554 vyměnil pozemky, které jeho lidé drželi od panství poděbradského ve VELIMI a POBLATNÍCH PEČKÁCH za svou ves POPOVICE a dostal k tomu ještě celou ves RATENICE se šesti osedlými a 2 1/2 lánu rolí. Když r.1558 zemřela jeho matka, nabyl po ní OVČÁRY a NOVÉ DVORY.

Tak jako řada okolních zemanů, často popíjel v okolních krčmách a městech.

Roku 1559 žaloval na MIKULÁŠE HLAVÁČE z VOJENIC, že jej chtěl zavraždit.

V roce 1560 obesílal k soudu JINDŘICHA MATERNU z KVĚTNICE a na PŘÍTOCE, že vyvolal proti němu pŕtku v domě u VAŠKŮ v KUTNÉ HOŘE a potom jej dostihl v bráně a chtěl jej zabít. V témže roce dal Střela v krčmě v PRISTOUPIMI jistému BARTÁKOVÍ pohlavek.

Byl svědkem na svatbě TOMÁŠE z VÝSKYTNÉ s ANEŽKOU z LOMNÉ, dcerou paní ANNY STŘELOVÉ ze SLOUPNA a na OVČÁŘÍCH.

Po Davidu Střelovi zdědil jeho syn Mikuláš statky Cerhenice, Krucemburk a Štěpánov. Byl dvakrát ženat, poprvé s MARKĚTOU z GERŠTORFU a podruhé s JOHANKOU KORDULOVNOU ze SLOUPNA a na ŽIŽELOVSI.

